

ÁLNEVES MŰVÉSZEK (II. RÉSZ)

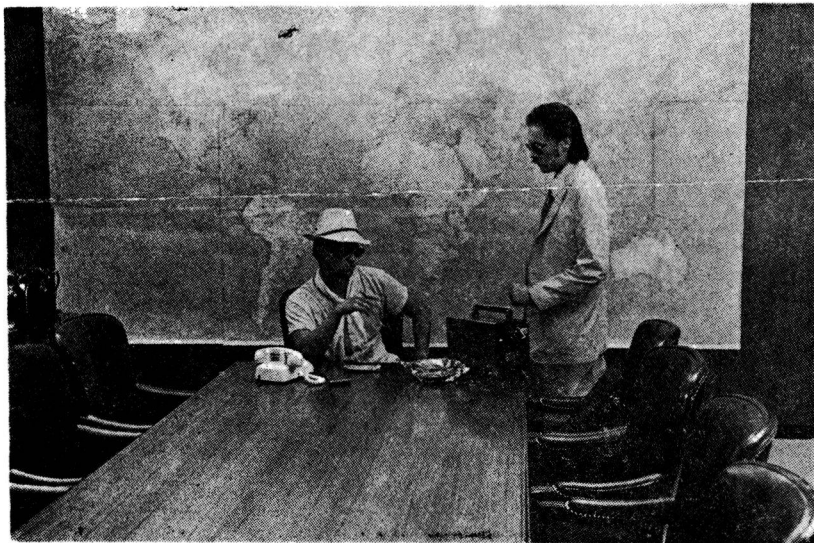
Monty Cantsin levelei és saját jegyzetei alapján közzéteszi

ART LOVER

1976 áprilisában tömeggyilkossági hullám csapott fel Vancouverből, s 1979 őszéig körülbelül három és fél év alatt végigsöpört Észak-Amerika mintegy tizenöt városán. Ezt megelőzőben azonban New Yorkban csupán hetvenkét óra lefolyása alatt ötvenhárom gyilkossági akció történt. A végösszeg aztán valóban lesújtó volt: Los Angeles, San Francisco, Portland, Seattle, Victoria, Vancouver, Calgary, Banff, Regina, Winnipeg, Toronto, Ottawa, Montreal, Chicago és New York települések területén összesen hatszázhusz, egymáshoz meglehetősen hasonló orvgyilkosság történt. Az újabb időkben minden más gyilkossági históriát felülmúló bünténysorozat a Mr. Reece Tükörkép Tömeggyilkos néven került be a vizsgálószervek irattárába. A gyilkosságok után hátramaradt, az áldozatok testvonalát követő krétarajzok és a friss vérnymok azt a láttszatót keltették ugyanis, hogy az össz büntényt egyetlen személy, csakis Mr. Reece követhette el, aki abban is következetes volt, hogy az áldozatot egyszer sem hagyta a helyszínen.

A gyilkosságsorozat hallatlan publicitást kapott a sajtóban, a rádióban és a tévében. A *Los Angeles Times*, a Los Angeles-i *ABC News*, a *San Francisco Examiner*, a *Portland Oregonian*, a *Vancouver Sun*, a *Montreal Star*, a *Village Voice* és más tömegtájékoztatói eszközök népszerűségét kihasználva az FBI és a Nyomozó Hivatal közölte a lakossággal, hogy a gyilkosságok helyén visszamaradt tükörképábrákat nem a rendőrség hagyta maga után, s a feltevések szerint senki sem halt meg, senki sem esett gyilkosság áldozatául. Ez újabb fordulatot jelentett az ügyben, a nyilvánosság pedig tanácstalanná vált, hiszen a gyilkosságok nyomai mindenütt eltörölhetetlenül ott voltak. A kívülálló tömeg mindenekelőtt titokzatosságot látott a dologban, a Nyomozó Hivatal pedig Mr. Reece Tükörkép Tömeggyilkosnak tulajdonította az eseteket, s mintegy négyezer FBI-szabványú »Kerestetik« feliratú plakátot küldött szerteszét.

A jelek egyre inkább arra utaltak, hogy Mr. Reece gyilkossági rajzai bűntársak bevonásával készült művészeti alkotások voltak, nem pedig tényleges bűntények nyomai. A kérdés már csak az volt, vajon ki bújt meg a Mr. Reece név mögött, s milyen valós szándékok vezérelték páratlan rajzakóját megelőzően. Vajon csak feltűnési vágyak ösztönözték, a titokzatosság tömegpszichózisát igyekezett ily módon felmérni, esetleg valamilyen politikai céljai voltak? Szó, ami szó: Mr. Reece ténykedése a népszerű kulturológiai jelenségek sorába zárkózott fel, s a méreteiben is hatalmas mű a huszadik század realizmusának egyik mesterművévé vált. A mű tehát megvalósult, Mr. Reece azonban továbbra is láthatatlan maradt, s immár a *Mr. Invisible* névre is rászolgált.

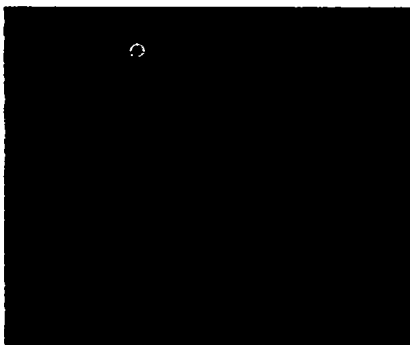

Joe Beef, avagy Marhahús Józsi (David Rahn felvétele)

A Nyomozó Hivatal azonban nem maradt tétlen. Richard A. Hambleton által hatszáz körözőlevelet küldött a világ minden táján tevékenykedő küldeményművészeknek azzal a feladattal, hogy egészítsék ki Mr. Reece, illetve Mr. Invisible fejének körvonalait, tegyék láthatóvá az arcot, ahogy ők Mr. Reece-t elképzelik. A felkérésre mintegy háromszáz válasz érkezett a Nyomozó Hivatalba. A hatalmas anyag osztályozása cseppet sem volt könnyű, mert a különböző technikával készült arcképek az egyik végteléből a másikba estek: gyönyörködtettek, sokkoltak, elborzasztottak. A válaszokat tehát nem lehetett közös nevezőre hozni, s nem lehetett őket egyetlen robotfotóvá szintetizálni, ami azt a következtetést adta, hogy Mr. Reece-nek tekinthetünk *mindenkit*, aki antropo-

form megnyilvánulásként jelen van *mindeniütt*. A Mr. Reece személyének azonosítására vonatkozó törekvéseket Richard A. Hambleton, a Nyomozó Hivatal létrehozója, Mr. Reece és Mr. Invisible szellemi feltalálója most könyv alakban is közreadta. A Nyomozó Hivatal ezentúl is feladatának tekinti, hogy vizsgálatokat végezzen korunk időszzerű (kulturológiai és művészeti jelenségeinek kontextusában).

A Nyomozó Hivatal ügynökétől valamivel előtű jellemű ügynök a következű álnévviselő, Monty Cantsin nőismerőse:

1175 X Agent, Monty Cantsin felvétele

*„Kedves Art Lover,
hát amint ülök a Neoista Kutató Központban — lehetett úgy este tizenegy — egyszer csak lépéseket hallok. 1175 X Agent húz el a nyitott ajtó előtt egy futó »hello«-t feldobva, de még csak egy fél pillantásra sem méltatva, Gilles Gheerbrant képkereskedő és galériatulajdonos kíséretében, akinek a kiállítóterme a Neoista Kutató Központtal van egy épületben; mi a másodikon vagyunk, ő az ötödiken. 1175 X Agent-et nem láttam már vagy fél éve, akkor azt mondta, hogy eltűnik Montrealból és nem valószínű, hogy valaha is visszajön. Lehet, hogy sűrűn vagyok halálosan szerelmes, de ha valakibe bele voltam zúgva az utóbbi időben, akkor az Marie (ez a rendes neve). Nem akarlak felizgatni külsejének leírásával, szemeivel, szájával, melleivel. Képregényekben és keleti mesék illusztrációiban lehet csak látni ilyesféle hősnőket, akik ugyan hasonlítanak a földi lényekre, de első pillantásra megállapítható, hogy nem az itteni világból valók. Hogy ezt miből lehet első pillantásra megállapítani, azt csak az tudja, aki első pillantásra képes ezt megállapítani. Megmagyarázni, megtanítani nem lehet. Első találkozásunkkor csak néztem, mennyi mindent tud rólam ez a csaj: »En is egy Földön kívüli szervezet kémje vagyok«, jelentette ki, »a nevem 1175 X Agent«. Még csak félórája ismertük egymást, de abszolút és véglegesen beleestem. Tudtam, hogy ez a szerelem egy életre szóló lesz és kapcsolatunk jelentősebb, mint*

bármely világpolitikai esemény, s azt is tudtam, hogy nincs vesztegetni való időnk, el kell mennünk hozzám nyomban hozzáfogni a világ megmentéséhez. Ő viszont azt mondta, hogy máshova kell mennie, de aztán elindultunk valamerre, vettünk egy metrót, majd egy buszt és egyszer csak itt voltunk nálam. »Nem maradhatok sokáig, várnak«, mondta 1175. Reggel esett az eső, »nem érdemes felkelni«, mondtuk, és örökre ott is kellett volna maradni az ágyban, akkor talán ma szebb lenne a világ. Am 1175 ma már Gilles Gheerbrant képkereskedővel oson fel az ötödikre. »Az egyetlen mozgalom a folytonos neoista mozgalom«, írta Marie egy, az asztalon hagyott rövid kiáltványfélében, miközben én a vécén ültem és gépeltem, hogy »no performance pas, no performance pas, no...«. Ez április elején volt, a Refus kiállítás idején; a kiállítás egyik akciója az volt, hogy benn ültem a vécében és nap mint nap kábé 2400-szor legépeltem ugyanazt a rövid mondatot. Akkor még 1175 adta az energiát, néhányszor ugyan napokra eltűnt, de mindig előkerült. Továbbra is titokzatos dolgai voltak, és sohasem adta meg se a címét, se a telefonszámát. Megkért, hogy sohase jusson eszembe a felkutatása, mert az ügynek akkor vége. Különös kiejtéssel beszélt, állítólag Amerikában született, de ez az angol nem volt amerikai. Kreol bőre, fényes fekete haja, japánosan vágott cigányos szemei miatt mindenki megkérdezte, honnan való. Hívtam, hogy jöjjön velem Kaliforniába április végén, végül is Lazerrel indultam útnak, de az amerikai határon ő is lemaradt, mivel a határőrségnek nem tetszett a formája, és visszautasították Kanadába. 1175 megígérte, hogy velem tölti az utolsó estét. Vártam, már elmúlt éjjél, amikor neszezést véltem hallani, kinéztem, hát 1175 épp el akart futni kezében egy levéllel, amit az ajtóra készült ragasztani. »Hová mész?«, kiáltottam. »El kell mennem, el kell mennem«, és szaladt, én meg utána. Aztán bejött, és velem maradt egy órát. »Majd ha visszajössz, mindent megbeszélünk«, mondta, »de most el kell mennem, lázam van, csak ezt a levelet akartam itthagyni«. Hogy mi baja van, sosem volt hajlandó elárulni: »Az orvosok sem tudják, valami baj van velem.« Egyszer a gerincét csapolták meg, máskor tapasztok voltak a karján. »Mi történt?«, kérdeztem. »Semmi, csináltam egy performance-ot, egy véreset, mint te«, mondta. Ezt az utolsó levelet fekete golyóstollal írta ezüst papírra: »Darling, egy világnyi dolgunk van, hogy megkeverjük együtt. Majd akkor foglalkozunk velük, ha visszajöttél, szemtől szemben. Mindez túlságosan fontos és életbe vágó a számunkra, s én nem tudok egy levélben válaszolni a te sokrétű kérdésekre és legfőképp arra a nagy kérdésre, amit a te sokféle magatartásod mutat. Ui.: Meg fogod érteni távolmaradásom és ezt a rövid jegyzetet, ha visszaérsz. Nemsokára újra látlak, jó utat.« Elolvastán teljesen elment a kedvem az utazástól, baromira nem kellett ez a levél, amiből tulajdonképpen nem derül ki semmi, de mégis benne van minden. Egy hónap leforgása alatt tettem egy kört a Montreal—New York—San Francisco—Ukiah—Port-

land—Vancouver—Calgary—Montreal vonalon, kábé tíz napot töltöttem buszokon. A Montreal—San Francisco út majdnem négy napig tartott, végig ugyanaz a busz, ugyanaz a hely. De erről már írtam, nem mindennap buszozza át az ember Amerikát és Kanadát, ki kéne próbálnod, félelmetesen izgalmas és halálfárasztó, depressziós és mágikus, egyszóval csodálatos vagy mi. Marie-nek írtam a *Vahicule* címére, ahová abban az időben sűrűn bejárt, és egyszer Vancouverből telefonon is sikerült elkapnom. Mondjam, hogy útközben beleestem egy Maria nevű svéd csajba, aztán Évába meg Dorothyba? Egyik sem volt halálos, így visszaérkezve azonnal látni akartam 1175 X Agent-et. Három napig hiába kutattam, végül a negyedik nap este hazafelé jövet összefutottunk az utcán. Szinte megjíedt, mikor meglátott, kezében labda és teniszütő volt. Már éjjel felé járt, nem messze volt egy grúnd-féle, ahol Marie a tűzfalhoz ütögette a labdát. Kevés lány jár éjjel idején kihalt városi grúndokra teniszezni egyedül. »És a világnyi dolog, amit együtt kell megkevernünk, azzal mi lesz?«, kérdeztem. »Az csak egy költemény volt, egy költői levél«, válaszolta. »É: 1175 X Agent?« »Én nem vagyok, máis mondtam, hogy nem létezem, ezt csak te hiszed, mert erre van szükséged, de én nem léteztem.« Bár a sztori itt nem ér véget, én most befejezem. Valakitől azt hallottam, hogy Marie csak néhány napra jött vissza Montrealba és már el is repült San Franciscóba. Zuhog az eső, ma egyetlen levelet sem kaptam, kivéve egy 36 dolláros számlát, amit mindjárt bedobtam a szemétkbe. Irjál optimista híreket, hurrá!

Monty Cantsin.”

Miközben Monty Cantsin leveleit rendezgettem, az „ENSZ Nemzetközi Postája” jelzéssel ellátott sárga boríték érkezett Montrealból. A feladó címe azonban hiányzott róla, mint ahogy a bélyeg is hiányzott, s csak a rövid, de számomra roppant bonyolult szöveg alján levő aláírásból derült ki, hogy feladója Monty Cantsin egy másik álneves ismerőse (ál) név szerint *Kiki Bonbon*. Bonbon neve nem volt előttem teljesen ismeretlen, különféle kiadványokban és Monty leveleiben többször is szerepelt. Már jó ideje szándékomban volt, hogy feladjak neki néhány zacskó Kiki cukorkát, gyerekkorom városi szakaszának eme édes-savanykás élményére vetve fényt, s íme, Kiki megelőzött tömör levelével (saját kiadású földalatti folyóiratából már korábban is kaptam néhány példányt). Jelzett levelét Kiki Bonbon (Buta Század aláírással látta el, az ív bal felső sarkában pedig vérvörös „Important” feliratú pecsétnyom díszelgett (a Buta Század ez esetben időfogalom és -tartalom). Attól eltekintve, hogy Monty levele főként Kiki Bonbon egyik művészeti előadására szorítkozik, a sorok közül a maga teljességében bontakozik ki Kiki Bonbon élethű jellemrajza:

„Kedves Art Lover,

Kiki Bonbon úgy egyezett meg Marienne-nel, hogy Marienne fog dönteni annak a nyúlnek az életéről és haláláról, amely a Lakásfesztiválon (APT 80) Kiki performanszában szerepelt. Kiki először úgy tervezte, hogy az eljátszás nem lesz több, mint hogy egyetlen rúgással megöli a nyulat, később azonban úgy határozott, hogy előbb elmond egy szöveget, egy, az akcióra vonatkozó magyarázatot, s ha a magyarázat elfogadható, akkor Marienne lefelé bökö a hüvelykujjával, és Kiki megölheti a nyulat, ellenkező esetben a nyúl élve marad. Az akció végül is egy bevezető jelenettel módosult, amikor is Kiki levetkőzött s átöltözött vadásznak, ezután kezdte el a beszédet, miközben egérfogókat helyezett üzembe, majd jülénél fogva felemelte a nyulat, másik kezében pedig egy köteget sárgarépát. Marienne felfelé bökött, és Kiki a köteget sárgarépát az egérfogók közé vágta, a nyulat pedig Marienne vitte haza, és másnap — miután telesharta az egész lakást — megették vacsorára. Kikiről már többször is írtam neked, és már tudod, hogy nem egy jó csaj, hanem egy szép, nagy darab srác. Húszéves, utálja, ha az arca pirosposzsgás, mert állítólag ez nem tetszik az Adrenalinnek, ezért hintőporral szokta fehériteni. Szereti az illatos kölniket és selyemsálakat, haját néha narancsvörösrre festi, irodalomtanár módjára fejezi ki magát, szeret anekdotákat mesélni dadaistákról. Ezeket úgy adja elő, mintha maga is átélte volna őket Tristan Tzara és Picabia társaságában. Most béreltek ki Napóleon Moffat-val és Tristan Nauval (régebben: „the great WW”) közösen egy kétszintes lakást, amit Kiki mindjárt Picabia Theaternek akart nevezni, de végül Peking Uszoda lett. Itt lesz januárban az APT 81 fesztivál, legalábbis egyik a sok közül. A Neoista Kutató Központok egyik tevékenysége lakásfesztiválok rendezése. Nem mert menekülni kívánunk a galériáktól és múzeumoktól, hanem mert ki akarjuk szélesíteni a terepet. Lehet, hogy nem sok újdonság van benne és már sokan csináltak ilyesmit, de mint mozgalom, mint társadalmi tevékenység eddig nem honosodott meg. Ha a lakásfesztiválból hagyomány lesz, akkor ezt a neoistának fogja köszönni a világ, de addigra mi már a kriptafesztiválon veszünk részt. Mint már annyiszor írtam, jelenleg semmi lehetőséget nem látok, hogy megmentjük a világot a totális öngyilkosságtól, de mint láthatod, állandóan a legjobbat próbálom tenni az örökkévalóság érdekében. Kiki is tele van lelkesedéssel, és persze, az a terve, hogy minden időt legnagyobb művésze legyen. Ennek érdekében mindent elvállal, legutóbb például lepaktált az általam és Lazer által egyszer már jól kiismert és áruló Milannal, akinek van egy galériája, és most Kikivel közösen ott akar bemutatni futurista darabokat. Megfigyeléseim szerint a művészet változásának történelmi folyamatán mindenki újból és újból átesik, és körülbelül harmincéves korunkig csak a különféle periódusokat ismételtetjük. Lehet, hogy akkor sem csinálunk semmi újat, de már elég rafináltak vagyunk, hogy másnak nevezzük, mint előtte. Ha aka-

rom, ez egész csak egy nagy szélhámosság, nem is vágyok nagyobb elismerésre, mint hogy rám mondják: Szélhámos! Kiki jelenleg a futurista perióduson utazik át, Reinhart U Sevol most tart a szürrealizmus vége táján, Lazer tavaly hagyta el a hiperrealizmust, nálam nemrég ért véget az expresszionista és neodada korszak, és mindannyiunkban él a Fluxus szelleme, éppúgy, mint a punk, new wave, de manapság neoisták vagyunk, és mindig is mindenki az volt: neoisták csinálták a világot, és neoisták fogják megváltoztatni. A mitológia és a történelem tele van neoistákkal, neoisták nélkül sosem lettünk volna neoisták. Lehet, hogy mindez elég hülyén hangzik, de sebjaj, a hülyeség irritálja az embereket, és ez az, amit akarunk. A nagy művészeti elemzések csak úgy hangzanak, mint egy konceptuális bikafing. Abban a pillanatban, amikor valami elkészül, máris hiányzik belőle valami, mint ebből a levélből is. Ha még két újabb oldalt írok a Kikiről, akkor sem lesz teljes, de nem is ezért kezdtem el, te kértél, hogy írjak álneves barátaimról. Ezt most egyelőre befejezem, de továbbra is szívesen válaszolok minden kérdésedre, akkor is, ha nem tudok.

Légy résen,

1980. november 25.

Monty Cantsin

Kiki Bonbon, Frater Noe felvétele

Kedves Art Lover,
 még ráadok egy újabb öt percet, beletekerek, gyerünk. Még csak azt akarom mondani, hogy most kezdődtek el a nyolcvanas évek, és nemsokára itt vannak a kilencvenesek, és aztán a huszadik századnak vége. Az álnevesekből vén faszok lesznek, leveleinkből húgyfoltos dokumentumok, a nagy dumákból ósdi eszmék, az elveinkből lányregények, a zűrzavarból kényelmes magyarázat, a káoszról kedves anekdota, a neoizmusból gyárilag előállított puncstorta, a katasztrófából házi feladat, a megszállottságból hivatal, az örültekházából nemzeti múzeum, az avantgarde-ből apácázárda, a kísértetekből bürokraták, a fantomokból Amerika, a vérből takarmány, a harapásokból fogszuvasodás stb., stb., stb., és ennek igazán örülök, frankó, de az is lehet, hogy a dolgok másképp alakulnak. Mindenesetre felkészülhetünk az 1984-es meglepetésre. Ha más lehetőség nem lesz, akkor Monty Cantsin 1984-ben az Aranyos Úrhajón elszáll a Neoplanétára, ahol Rose Sélavy-val megalapítják az Örökkévalóságot, de oda csak az jöhet, aki nem akar, felhívom tehát a Föld figyelmét, mindenkiét, aki velünk akar tartani: A MEGLÉPÉS CSAK KOLLEKTIV ELLENÁLLASSAL VALÓSÍTHATÓ MEG. Jó utat,
 1983. december 32. *Monty Cantsin.*”

Kiki Bonbonról még csak annyit, hogy folyóiratának címe is *Dull Century*. Az évente hatszor zöld papíron piros nyomással megjelenő kiadvány egyik számát Hitler-portré vezette be, amit a kontextustól függően többféleképp lehetett magyarázni. Mindenesetre rákérdeztem Montyra, hátha többet tud az arckép rendeltetéséről. Újabb levele emellett fontos adatokat tartalmaz a Neoista Kutató Központok tevékenységéről, valamint megismertet egy újabb álneves művéssel:

„*Kedves Art Lover,*
 úgy néz ki, hogy a jövő héten elhúzzom a csíkot az USA-ba, és teszek egy kört a New York—Baltimore—Los Angeles—San Francisco—Portland—Vancouver-etc. vonalon. Az utazás célja a Neoista Kutató Központok USA-beli és kanadai hálózatának felépítése. Ez az egyetlen projektum, ami jelenleg érdekel. Két év alatt meglesz a világhálózat, és kimentjük a Földet a haláltusából. Ha mégse, az nem lesz az én hibám. Itt töröm a derekam az írógépnél, és megpróbálok válaszolni legutolsó leveledre. Ha a Kiki Bonbon beletette ezt a Hitler-képet a magazinjába, akkor biztosan volt rá oka. Bizonyára idegesíteni akart valakit, vagy kritizálni akart valamit. Bizonyára érezte, hogy ez a kép még mindig több, mint egy kép. Mondjam, hogy több amerikai barátom Kanadába akar emigrálni az utolsó elnökválasztás fejleményei miatt? Vagy más eseményeket említsék? Mi van akkor, ha mondjuk leírjuk: Éljen a császár!, vagy valami ilyesmi. Ha senkinek sem lesz semmi baja belőle, akkor ez azt jelenti, hogy a császár él és támogatja az életét, vagy azt, hogy már

meghalt, és senkit sem érdekel az ügy. Ebben az esetben az Éljen a császár! nem több, mint egy kiírható és kimondható mondat. Egy Hitlerképnek is van még elég jelentése. Mikor a Kiki DULL CENTURY-jában látod azt a képet, ne ess valamiféle politikai félreértésbe, vedd úgy, hogy sokkolni akart, mert Hitler képével még mindig lehet, s ez már a mi bajunk.

A Hordómúzeum francia szövegében csak az áll, hogy küldj valamit, amit majd a hordóba teszek, bevisszük az óceánba, behajítjuk, és az áramlatokra bizzuk a sorsát. Az egész akciót azért szerveztem, mert ezzel szeretném befejezni úgynevezett mail art tevékenységem. A »küldj valamit és majd kiállítjuk stb.« dolgokról beszéltek, halálra elbaszódott már ez, kihűlt vulkán, kész. Nem arról van szó, hogy a levelezésnek már nincs értelme — ez az egyik legfontosabb tevékenység —, de a dadaista jópofáskodás és a huncut postai akciók már csak a kereskedőknek hajtának hasznot. Egyébként nem megyek Bordeaux-ba, meghívtak ugyan két hétre, de nekem kéne rá kikönyörögnöm egy utazási ösztöndíjat, és mivel egyszer már megtettem, most nem lehetséges. Emigránsnak csak egy jár. Három év után már kaphat az ember állampolgárságot, de én túl sokat utaztam, és ezt az időt levonják. Azt mondták, várjak, de én inkább megint megyek, álnéven (egy ismerős csaj nevén) megpróbáltam kicsalni valami pénzt, de még nem jött rá válasz, s ha meg is kapja, lehet hogy ellóg vele (én is ezt tenném). Tegnap este volt Joe Beef videobemutatója. A Joe Beef-legendát a hetvenes évek elején indította be egy montreali művész, polgári néven Mike Haslam. Mike 1970 és 1973 között a Lázadás Művészeti Egyesületnek volt az igazgatója, és ekkor vette fel a Joe Beef nevet. Marhabús Józsi és az Egyesület a szocialista realizmus terjesztését tűzte ki célul. »Be akarom magam dobni a kapitalista piacra«, nyilatkozta Joe egy évvel ezelőtt, valószínűleg éppannyi iróniával, mint komolyan. Az egész Beef-legenda egy paródiája a művész-sztár típusnak, de ugyanakkor egy lehetőség is, hogy Joe Beef vagy Mike Haslam valóban művész-sztárrá váljék, csak el kell adni a legendát. A legnagyobb művész-sztárok mindig is az antiművész-sztárokból lesznek. 1979-ben Mike is részt vett a Neoizmus Szuperhivatalos Manifesztációján, a Vehicule vécéjében fehér egereket idomított, a vécé és a galéria között pedig videoösszeköttetést teremtett. Még hetvenhatban biciklibaleset következtében egyik lába tropára ment, de továbbra is szenvedélyes futballista (amerikai futball). Fehér egerekkel hajtott műszerek segítségével elektronikus zenét gyárt, telefonon zongorázik, kidolgozta az arany roseibni (gold chips) gyártási technológiáját. »En a nép nyelvén beszélek«, mondja, »és nem a művészeti értelmiségén.« Egy filmen látjuk, amint repülön Montrealba érkezik, ahol rajongó kiscsajok fogadják, fekete szemüveges kísérők segítik egy suhanó típusú fekete kocsiba stb., aztán Mike Haslamot látjuk, aki tudomást szerezve Joe Beef érkezéséről, arra is gondol, hogy megöli a sztárt, de aztán inkább elfogadja Joe Beef javaslatait, összedolgoznak. Közben kiscsajok

táncolnak, vicceket hallunk, furfangos gold chips hirdetéseket, egy bájos női hang közli, hová kell küldeni száz dollárt, ha valaki arany roseibnit akar. Mike elénekel néhány rock'n rollt, és egy hosszú konferencián beszámol eddigi tevékenységéről, majd a jövőt ecseteli. A film a sztárkultuszról szóló tipikus és ironikus karakterfilm, de még mielőtt csapdába esnék és valamiféle kritika születne ezekből a kedves sorokból, jobb, ha befejezem. Ezeket a leveleket más is megírhatja, mért pont én pazaroljam rá az időt? Csak a személyes találkozásoknak van értelme. Ez megint csak egy mondat, és nem több. Hagymavágás közben az ember értelmetlenül hullajtja könnyeit, de mégis van értelme: a lecsó. Köszönjük a neoistáknak küldött üdvözlőtedet, szeretettel ölel
1980. november 32.”

Monty Cantsin ávósalezredes

Mike Haslam

A baltimorei Neoista Kutató Központ álneves tagjait mutatja be a következő levél:

„Kedves Art Lover,
ha most Los Angelesben lennék, akkor nem Baltimore-ból írnám ezt a levelet, és valószínűleg melegebb lenne. Itt rohadok — nemes rohadás — már két hete, és várom a világvégét, közben még halálosabban beleestem Davába, mint amilyen halálosan valaha is beleestem valakibe (Dévának kell ejteni, mint dévaj vagy Déva vára). Dava ma hajnalban elhúzta a csíkot Indianába a szüleihez, én pedig a videotapet várom. New Yorkban ugyanis kiraboltak, ellopták az összes műveimet. A rendőrök azt tanácsolták, hogy nézzük át az összes személtáskákat a környéken, de én inkább lejöttem Baltimore-ba lazítani. Itt már vártak rám, és elmentünk bejelenteni a Baltimorei Neoista Kutató Központ megalakulását a Közkönyvtárba, utána meg volt egy buli a krononautáknál. Úgy volt, hogy egy-két napot maradok és aztán Loszandzselesz, de

nem lesz, mert elköltöttem minden korpám, és csak azt várom, hogy leérkezzen Montrealból az ellopott video másolata, hogy elpasszoljam a Közkönyvtárnak, akkor abból még itt maradok újabb két hetet. Dava és dada között nincs semmi kapcsolat, szülei Davidet akartak, de Dava lett. Baltimore-ban találkoztunk, mentem a végére, ő meg jött ki, azonnali elektromos kisülés, mágia, hipnotikus üzenetváltás, real-hallucináció, sokk, megismételhetetlen esemény, kétnapos öntudatlanság, és aztán totál-realizáció, felkelés 11 körül, könnyű reggeli, és irány a Lexington Csarnok. Rendelünk egy tucat osztrigát és fél tucat kagylót, kiszűr-csöjlük, sör, mit részletezzem, érted, szintézis. Érzed a gyomrodban éppúgy mint a hónod alatt. Volt nálam kamera, mint mindig, de ezt nem lehet fotózni, nem jó rá semmi, se video, se lézer, át kell élni, ahogy a Beke mondja. Dava ezt írta a falra: »any action teken is dead — these actions die as they exist, existence after exinction.« Egy-két hónappal ezelőtt összes képeit átfestette feketére — ez most abszolút kizökken-

Dava, Monty Cantsin felvétele

tett, inkább Michael Tolsonról írok. Van egy kábé 2 × 1,5 × 1 méteres rádiója, abban alszik a hasán vagy a hátán, vannak álnevei is; az egyik David Banninster, egyfajta Monty Cantsin-figura, mindenkire jó, ha valakinek jó, de akkor is, ha nem, rá lehet fogni bárkire, és levelet lehet bárkinek írni: »kedves Mr. Banninster, örülök, hogy jól van, továbbra is a legjobbakat, üdvözlettel...« Ilyen leveleket bárkinek lehet írni, Budapesten volt is egy bárkiista-bármiista csoport 74—75-ben vagy bármikor. Bárki benne lehetett. A bármiizmusba bármi és akármi belefért.

A csoportot Halász Iván vezette, nem tudom, mi történt vele? En sem, de valószínű, hogy bármi, de bármerre jársz, bárműsták mindenütt vannak. Tolson is bárműsta, írhatok róla bármit, és gondolhatsz róla bármit. Hideg vízben, rákokkal teli kádban fürdik, aztán rájuk eresztí a forró vizet. Megjelenése: extravagáns hippí, csak úgy botladozol a szobájában felhalmozódott ócskaságok között, mielőtt belezuhannál a rádióba. Lisa mesélte, hogy ő már belezuhant. Még egy csomóan számon tartják Michael rádióját az itteni csajok közül. Rádiózni Menni Michael Tolsonhoz alias David Banninsterhez egy kedvelt esti szórakozás. Michael a Krononautic Társaság alapító tagja, ők hívtak ide le. Rivhard, Curby, Marshall és Michael vártak a buszmeállón, volt nálam egy üveg vodka, amit Richardéknál megittunk, de aztán elmentünk bejelenteni a Neoista Kutató Központ baltimore-i megalakulását. Az APT 80 fesztiválról készült videóm nem volt a kirabolt kocsiban, és így valamit bemutatthattam. A tervek szerint a következő lakásfesztivál februárban lesz, amire néhányan feljönnek Baltimore-ból. Gyere te is, a Kiki és Napóleon bérelnek egy kétszintes lakást, ahol mindenki elfér, itt meg kaptunk egy kastélyt. Százhetven éves, pincéje összekötetésben van a rabszolga-alagútrendszerrel, ezeken az alagutakon szállították a rabszolgákat egyik helyről a másikra. A ház egy iskola tulajdona volt, mielőtt nekünk adták. Nincs lakbér, huszonhárom szoba, most költözünk, holnaptól én is ott lakom, és ezúton szeretnék téged is meghívni, gyere bármikor, van kéglí, a baltimore-i Neoista Kutató Központ mindenkit szeretettel vár, levélcím: Box 382, Baltimore MD 21203, USA, tel.: (301) 659-7218. Michael az új házban készíti elő a »Tökéletes és teljes eltűnés tervét«. Azt mondja, hogy ez a hely abszolút alkalmas rá, gyere időben, ha még találkozni akarsz vele. Néhány részlet régebben kiadott könyvéből: »anything/is/anything/I/am/a/manic/depressive/paranoiac/schizophrenic/ ... /mad/scientist«, »we are boring/holes/into our cultural idea/with the/intent/of/negating our involvement/with/the discrimination/necessitated/by/the logic of survival«. Most meg Lisa csellózni kezdett a másik szobában. Épp az előbb dumáltunk Michaelról, s említette, hogy szeretkezéseik zaját Michael lemagnozta, és aztán teljes hangerőn visszajátszotta. Szerinte Michael vad és gyilkos hajlamú, de különben jó srác. A Banninsteren kívül Michael egyéb neveket is használ: Herman, Eraser Bill, Elvis Presley, Por K EssKay, vagy csak Pseudonym. Egy éjszaka a hidak alatt csavarogtunk, vasútvágányok közt kóboroltunk. Michael vezette a társaságot, Bonnie és Richard is velünk voltak. Michael baromi otthonosan mozgott a kültelki, elhagyatott grundokon, a törmelékhegyeken, sínek mellett, betonpillérekén. Ismert mindenféle bunkerszerű titkos odút, egy fél méter széles utcát, ami egy szakadékban ér véget, odaértünk egy börtönhöz, az egyik ablakból valaki éppen kötelet eresztett le végén egy kosárral (ismered, a tradicionális rablevezés). Michael odakiáltotta a címét, és

megkérte a rabot, hogy írjon neki is. Itt mellékelem a krononauták egyik felhívását az 1982. március 9-ei találkozóra, ha még nem tetted, akkor most vedd fel a kapcsolatot. Na, most akkor cső, egy darabig még itt fogok dávázni, és nem tudom, hogy mit hoz a jövő, de mindenki értem dolgozik, és engem szeret. Karácsony után is kellemes ünnepeket, ne izgulj, csak akkor, ha már úgy sincs miért, bármikor bármi megtörténhet bárkivel, barátod
1980. december 23.

Banninster.”

Michael Tolson, Monty Cantsin felvétele

Monty Cantsin levelei és saját kutatómunkám során valamivel több mint nyolcvan művészi álnevet sikerült összeszednem, ez a szám azonban korántsem tekinthető véglegesnek, sőt minden bizonnyal csak parányi töredéke az egésznek. Terjedelmét ugyanis jobbára csak egy baráti kör és alig néhány művészettörténeti adat szabja meg, hiszen ezen a területen tudtommal még senki sem végzett alaposabb felderítő munkát, holott vizsgálatukkal egy külön tudományág is foglalkozhatna. Az itt felsorolt álneveket nagyjából ábécé sorrendben raktam, s a gyűjtemény magába foglalja az írásom első részében található adatokat is: dr. Ackerman, Art Gangster, Art Lover, Alan Ford, Art Tart, Art Fragment, 1175 X Agent, Abdada, Blaster, Kiki Bonbon, Banana Queen, Anna Ba-

nana, Lord Byron, Lady Brute, Joe Beef, David Banninster, Chrome Bone, Monty Cantsin, Captain Collage, Booster Clevellini, Chobo, Mr. Cuttlefish, Dava, Marsel Dušan, Lazar Dog, Marc D'Chump, Irene Dogmatic, Dada Oz, Pittore Euforico, Eraser Bill, Florance La Folie, Emmy Grant, General Idea, John Heartfield, Herman, Mr. Invisible, Lion Lazer, Laurel McElwain, R. Mutt, Musicmaster, Gwendolin Muschelmann, Mister WW, Mohammed, Moondog, Cooperative Nihilist, Frater Neo, Rob »The Wonderer« Newcomb, Polly Esther Nation, Lynn Oleum, Angel Pig, Mr. Peanuts, Kory Pon, Princess Kropotkin, Elvis Presley, Por K EssKay, Professor Plum, Pseudonym, Postmaster, Last Resort, Pamela Rome, Mr. Reece, Richard X, Robot Vegetable, Rose Sélavy, Reinhart U Sevol, Sandie Shaw, Mr. Sensitive, The Gnome Kink, The Great WW, Terre Z, Texas Postal Artt King, Third Story, The Mental Traveller, †ENTATIVELY, Ruth Trauma, The New Flying Dutchman, Zaba the Gentle Sadist, Woodoo Child, Yana, Madame X Unlimited, Modern Myths.

(Vége)